

במזל דגים - סגולות ואמונות הקשורות לאקווריומים ובריכות נוי

ד"ר גל הרצוגי

יחווה סנפירים בע"מ, גני טל. 08-9957774 Snapirimfarm@gmail.com

הוגש לפרסום: 21/9/23

הקדמה

או בחללים ציבוריים עם תחושה כללית של רוגע. מרביתם המוחלטת של המאמרים מצביעים על הפחתה כללית של סטרס, שיפור מצב הרוח, הפחתת כאבים, שיפור צריכת המזון בחולים ועוד. הוכחות מדעיות אלה, מצטרפות למאות אלפי עדויות של חובבים המדווחים, כבר עשרות שנים, על ממצאים דומים. מעבר לתחושת הרוגע, ישנן עדויות ספציפיות על הפחתה של חרדה בקרב חולים (Barker et al., 2003), הפחתה של לחץ דם גבוה ודופק מהיר (Deborah C et al., 2015), וסיוע בהתמודדות עם מחלת האלצהיימר (Nancy E. et al., 2002). לא פלא שבחלק לא מבוטל מנקודות ההמתנה במרפאות ובתי חולים, מוצב אקווריום.

מפגש עם קהל לקוחות רב ומגוון, מאפשר לנו חשיפה למגוון מסורות ואמונות הנוגעות בדגים ובמים. הפעם, לכבוד חגי תשרי, החלטנו לחרוג ממנהגנו, ולכתוב על אמונות, למרות שנושא זה, רחוק מאוד מההתמחות שלנו. ישנם קוראים אשר יתייחסו לכתוב, כסיפורי פולקלור או אמונות תפלות, אך אחרים יתייחסו לדברים כאל אמת גמורה ואף יוכלו לתבל בסיפורים ועדויות שונות, הנוגעים למקרים ספציפיים אשר שמעו עליהם, או נוכחו בהם בעצמם. כך או כך, נקווה שתהנו מהקריאה ותשמרו על מחשבה פתוחה.

- נציין כי פעולות הקשורות בצער בעלי חיים, פסולות מעיקרן, אינן מוסריות ואינן חוקיות.

עדויות מדעיות- השפעת אקווריום על בריאות האדם

בשנת 2019, פורסם מאמר בעיתון המדעי PLoS One (Clements et al.), הסוקר 19 עבודות חקר המצביעות על הקשר של אקווריומים ובריכות נוי, המוצבים בבתים

יהדות ו"מזל דגים"

האדם לאדם". ומפורש: כשם שבמים נראים בדיוק תווי פניו של המסתכל בהם, כך יחס הזולת אלינו הוא שיקוף מדויק של יחסנו אליו.

דג זהב וצהבת בילדים

ישנה אמונה עליה שמענו מספר פעמים ונדרשה בדיקה שלה במקורות היהודיים. היה וחלה תינוק בצהבת, יש להכניס אותו לאמבט ובאמבט להכניס עמו דג זהב. יש האומרים כי בלילה יש להניח את דג זהב בצנצנת לצד מיטת התינוק. בבוקר נתעורר, כאשר דג הזהב ימות והתינוק ירפא ממחלת הצהבת (מתוך: 1. אתרו של הרב נתנאל דויד אלפסי; 2. אתר 2000, כתבתו של איציק שכטר). אומנם לא מצאנו עדויות של אמונה זאת במקורות, אך בשיטוט ברשת, מצאנו מספר רב של התייחסויות לסגולה זאת של דגי זהב. נזכיר שוב, כי כל פעולה של צער בעלי חיים, מוגדרת כפסולה, ע"י תורת ישראל ונחשבת עברה על חוק צער בעלי חיים ותוך כך, גם אינה מוסרית.

ביהדות ישנה התייחסות רבה ביותר לדגים ומים. הדג מסמל בעיקר את השפע והריבוי הטוב של הדברים. כבר בבריאת העולם, בורכו הדגים בברכת פרו ורבו והמספר האדיר של הביצים שהדג משריץ הפכו אותו לסמל של פוריות ופריון הנובע משפע רוחני הנובע מברכת שמיים. הדג מסמל גם מזל. בהיפוך אותיות גד (=מזל). במיוחד בראש השנה, נהוג לקיים את מצוות ה"תשליך" (השלכה מעליך של החטאים), ליד מקורות מים בהם חיים דגים. מאמינים כי הדגים מוסתרים בתוך המים ואינם נראים, לכן הם סימן לכך שלא תשלוט בנו "עין הרע". בנוסף, הדגים ישנים בעיניים פקוחות ואין להם יכולת לעצום עיניהם, וכך יהודים מבקשים את אלוקים שישגיח וישמור עליהם תמיד "בעיניים פקוחות", בחסד וברחמים. עוד ממשיכה האמונה וטוענת כי מזל דגים, קשור לחודש אדר, בו העבודה הרוחנית היא שמחה.

משפט מוכר מספר משלי, המיוחס לשלמה המלך, מתאר את ההתבוננות של האדם במים, ולא משנה אם אלה מי האקווריום או מי בריכת הנוי: "כמים הפנים לפנים כן לב

או מסדרונות צרים, כדי לקדם איזון וזרימת אנרגיה חיובית בכל החלל.

סמליות צבע הדג

בתרבויות רבות, לצבע הדגים, ישנה משמעות והשפעה על המזל. בתרבות הסינית, מאמינים כי הצבע האדום משמח ומייצג אש- סמל של אנרגיה ותשוקה. דג אדום מביא עושר, מזל ואנרגיה חיובית. עם זאת, סמליות צבע הדגים משתנה בין תרבויות. ביפן, למשל, דגים שחורים, כמו קוי שחור, נחשבים למשמחים ומביאים מזל טוב. הצבע השחור קשור להתגברות על מכשולים ומצוקות, מה שהופך אותו לסמל של כוח וחוסן. לעומת זאת, בתרבויות מערביות מסוימות, מאמינים שדגים בצבע זהב, במיוחד קומט זהב, מביאים מזל ושגשוג. הגוון הזהוב קשור לעושר, שפע והצלחה.

מעבר לצבעים בודדים, גם לשילובים של צבעים יכולה להיות משמעות. לדוגמה, דגים שחורים ולבנים נתפסים לעתים קרובות כסמל של איזון והרמוניה. בפילוסופיית הפאנג שוואי, תפיסת היין-יאנג של הפכים משלימים היא מרכזית, ומאמינים ששילוב

פאנג שוואי: תרומתם של מים להרמוניה ושגשוג

מים נחשבים למרכיב חיוני בפאנג שוואי- הפילוסופיה הסינית העתיקה של סידור חללים לקידום זרימת אנרגיה חיובית. בפילוסופיה זאת, מים מסמלים עושר, שפע וזרימת אנרגיה. מאמינים כי אקווריומים, עם אופיים השליו והזורם, רותמים את כוחם של המים כדי לשפר את ההרמוניה והשגשוג במרחב, במגוון אופנים: **1. עושר ושפע:**

מים זורמים מייצגים את זרימת הכסף והשפע. התנועה והקול של המים באקווריום נחשבים כממריצים את האנרגיה הקשורה לעושר ומושכים הזדמנויות פיננסיות ושגשוג; **2. אנרגיה מרגיעה:** למים יש השפעה מרגיעה באופן טבעי על הנפש והגוף. התנועה העדינה והקול המרגיע של מים באקווריום יכולים לעזור להפחית מתח וליצור סביבה שלווה המקדמת בהירות מחשבה, מגבירה את המיקוד ומשפרת את הרווחה הכללית. הצבת אקווריום באזורים בהם מבלים זמן רב, כמו הסלון או המשרד, יכולה לסייע ביצירת אווירה הרמונית ופרודוקטיבית; **3. איזון וזרימה:** אנרגיה עומדת או חסומה נחשבת למזיקה לזרימת האנרגיה החיובית, המכונה צ'י. מים יכולים לנוע ולכן מגבירים את זרימת הצ'י בחלל. אקווריום עם דגים בריאים השוחים בחופשיות מייצג את זרימת אנרגיית החיים. מומלץ למקם את האקווריום באזורים בהם הצ'י עשוי להיות עומד, כמו פינות חשוכות

הבולטים והתנועתיות הרבה, יכולים לספוג כל אנרגיה שלילית בסביבה, ולמעשה לטהר את החלל.

מספר הדגים באקווריום

נוכל לראות במגוון תרבויות התייחסות למספר הדגים באקווריום כמעודדים או מעכבים את המזל. בתרבות היפנית למשל, מספרים אי זוגיים, נחשבים כמביאי מזל טוב. בתרבויות המזרח הרחוק האחרות, דווקא מעדיפים מספרים זוגיים כיוון שהם מציינים שלוה, איזון והרמוניה. המספר 8, מציין בתרבויות המזרח הרחוק מזל והרמוניה, גם בזכות העובדה שהמילה עבור הספרה "8" והמלה עבור "שגשוג" - נשמעות בסינית- אותו הדבר. כך גם המילה עבור המספר "4" במגוון שפות המזרח הרחוק, נשמע כמו המלה "מוות" ולכן מעיד על חוסר מזל קיצוני ויש להימנע מאכלוס מספר זה של דגים במיכל.

לסיכום

הרשת מלאה באמונות, סגולות ולא פעם גם עדויות של ממש על השינויים החיוביים שחלים כאשר מכניסים

של דגים שחורים ולבנים יוצר אנרגיה הרמונית ומאוזנת באקווריום ובבריכת הנוי.

אקווריום ו"עין הרע"

אקווריומים ובריכות נוי, קשורים זה מכבר למניעת אנרגיה שלילית, במיוחד "עין הרע" הידועה לשמצה. עין הרע היא אמונה שאדם יכול לגרום נזק או חוסר מזל, פשוט על ידי קנאה או כוונה רעה. בתרבויות רבות מאמינים שהתנועות המהפנטות של דגים, יכולות להסיח את הדעת ולהגן מפני מבטא של "העין הרעה". התיאוריה היא שהתנועה והיופי הקבועים של הדגים שובים את תשומת הלב של המתבונן מהצד, ומסיטים את האנרגיה השלילית שלו מהפרט או מהמרחב הנצפה. מעבר להיבט הוויזואלי, צליל כפופוך המים באקווריום או בבריכת הנוי, יוצרים סביבה מרגיעה. אווירה שלווה זו, דוחה אנרגיה שלילית ומקדמת את השלווה באזור. בנוסף, נוכחותם של מים, סמל לטיהור והתחדשות, תורמת עוד יותר לניקוי האנרגיות השליליות. ביהדות ישנם כמה הקשרים של דגים ושמירה מפני עין הרע. מקובל כי ה"עין הרעה", אינה יכולה להיכנס מתחת למים וכך האקווריום או בריכת הנוי, מגינים עלינו מפניה. שימוש נפוץ הוא בשרשראות או בצמידים בעלי תליון של דג, השומרים מפני "עין הרע". יש המאמינים גם שלמיני דגים מסוימים, כמו דג הזהב הפופולרי, יש יכולת טבעית לספוג אנרגיה שלילית. אומרים שעל ידי התבוננות בדגים השוחים בחן במיכל, הצבעים

אקווריומים ובריכות נוי למרחב המחייה.
לצד אמונות אלה, הקפדנו גם לצרף מראי
מקום למחקרים מדעיים המעידים על
מגוון ההשפעות החיוביות שיש
לאקווריומים ובריכות נוי, עלינו כצופים.
בניגוד להקפדה שלנו, להביא לכם
הקוראים, מידע מחקרי מבוסס, כאן דווקא
בחרנו להציג בפניכם מגוון דעות ולכל
קורא נותר להתליט בעצמו למה הוא
מאמין ולמה לא. כי כמו בטבע, בו ישנו
מקום לשוני ולמגוון הגדול של היצורים,
כך גם בדעות- ככל שהמגוון גדול יותר,
הכול הופך ליותר מעניין.